

Secretaris Rekenkamercommissie Stads kanaal
Mevrouw Y. Goedhart-Otten
Postbus 140
9500 AC STADSKANAAL

uw kenmerk
uw brief van
ons kenmerk
bijlagen
onderwerp

21 september 2021
Z-21-092235/D/21/225895
-
Wederhoor bevindingen onderzoek
fysieke domein

Stads kanaal 14 oktober 2021
Datum verzending 14 oktober 2021

Geachte mevrouw Goedhart-Otten,

In uw mail van 21 september heeft u ons de stukken doen toekomen voor bestuurlijk wederhoor rapport planvoorbereiding in het fysieke domein. Op verzoek van de raad heeft de Rekenkamercommissie een onderzoek uitgevoerd naar de aanbesteding van het plan Centrumvernieuwing Stads kanaal en naar de oorzaken van de financiële tegenvallers bij de uitvoering van twee verkeersplannen in het centrum van Stads kanaal. Naar aanleiding hiervan heeft de RKC in het jaarprogramma 2021 een onderzoek opgenomen naar de 'Planvoorbereiding in het fysieke domein'. Dit met het doel om aan de hand van met name het plan Centrumvernieuwing Stads kanaal te bekijken of de planvoorbereiding van plannen in het fysieke domein verbetering behoeft en zo ja op welke wijze.

Om beter zicht te krijgen op de mogelijke meerwaarde ofwel structurele leereffecten van dit onderzoek heeft de RKC besloten om eerst een verkennend vooronderzoek uit te voeren. Het vooronderzoek is gericht op:

- De herinrichting van het centrum in Stads kanaal
- Uitvoering van twee verkeersplannen in het centrum van Stads kanaal

Uw vooronderzoek heeft geleid tot de volgende conclusies.

Conclusies van de rkc over de herinrichting van het centrum in Stads kanaal

1. Om onzekerheid en financiële risico's in de uitvoeringsfase zo veel mogelijk te voorkomen, heeft de gemeente terecht gekozen voor het instellen van een Bouwteam Herinrichting Centrum Stads kanaal 2018.

2. Bij de aanbesteding voor de bouwteampartner Herinrichting Centrum Stadskanaal 2018 zijn de (Europese) aanbestedingsregels in acht genomen. Tevens is conform de nota 'Inkopen en aanbestedingen door de gemeente Stadskanaal 2014' een meervoudig onderhandse procedure gevolgd waarbij vier aannemers zijn uitgenodigd om een inschrijving te doen. Ook bij de beoordeling van de Inschrijvingen is voldaan aan de aanbestedingsregels.
3. De aanbesteding voor de architect Herinrichting Centrum Stadskanaal is eveneens volgens de aanbestedingsregels verlopen.
4. De afspraak in de bouwteamovereenkomst om later een aannemingsovereenkomst te tekenen, is niet geëffectueerd. In plaats hiervan heeft de gemeente volstaan met het uitschrijven van een administratief bestelformulier. Hierdoor heeft de gemeente zich niet maximaal ingedekt tegen financiële risico's in geval de uitvoering van het plan Herinrichting Centrum Stadskanaal niet naar wens zou verlopen.

Reactie: Uw conclusies zijn grotendeels terecht. Na een interactief proces zijn de ontwerpen van de verschillende fasen in bouwteam tot stand gekomen die in de stuurgroep zijn vastgesteld. Samen met de bouwteampartner zijn vervolgens de bestekshoeveelheden uitgetrokken. Op basis van deze bestekshoeveelheden heeft de bouwteampartner offertes aangeboden die door ons zijn getoetst aan de marktconformiteit. Op basis van deze aanbiedingen hebben wij op de reguliere manier via een opdrachtbon schriftelijk opdracht verleend tot uitvoering van het overeengekomen ontwerp. Het feit dat er geen specifieke aannemingsovereenkomst is afgesloten, betekent niet dat er geen financiële risico's zijn afgedekt. Artikel 14 van de Bouwteamovereenkomst geeft aan dat er wordt gewerkt met een taakstellend budget. Deze conclusie delen wij daarom niet.

Conclusie van de rkc over de uitvoering van twee verkeersplannen in centrum Stadskanaal

1. Een budgetoverschrijding met € 499.000,= (ofwel + 36% op de begroting) is fors.
2. Een deel van de financiële tegenvallers was voorzienbaar, wat in ieder geval geldt voor de ontwerp- en onderzoekskosten.
3. Van de twee verkeersplannen is – ondanks het grote tekort - geen aparte, bestuurlijk vastgestelde financiële eindverantwoording opgesteld met een specificatie van de definitieve kostenposten en een sluitende verklaring van de financiële tegenvallers en de (achterliggende) oorzaken daarvan (zie conclusie 4).
4. De raad is in de Voorjaarsnota 2020 alleen op hoofdlijnen geïnformeerd over de (oorzaken van de) financiële tegenvallers.
5. Strikt genomen had voor de uitvoering van de verkeersplannen een aparte en derhalve een meervoudig onderhandse aanbesteding moeten worden gevolgd. Maar in de gegeven situatie valt het te billijken, dat de uitvoering van de verkeersplannen op basis van een enkelvoudig onderhandse aanbestedingsprocedure is gegund aan de bouwteampartner Avitec van het plan Herinrichting Centrum Stadskanaal.
6. De uitvoering van de twee verkeersplannen door Avitec is niet gebaseerd op een formele opdrachtbrief van het college met daarin duidelijke bepalingen c.q. voorwaarden (over bijv. meer- en minderwerk) waaraan de aannemer bij de uitvoering/oplevering van de opdracht moet voldoen.

7. Niet duidelijk is in hoeverre is nagegaan dat het volledige bedrag aan meerkosten van de twee verkeersplannen ten laste moet komen van de gemeente en op grond waarvan. Deze vragen zijn temeer van belang omdat het planontwerp c.q. bestek van de verkeersplannen voor een deel (mede) is voorbereid in bouwteamverband. Bij deze constructie komen de (financiële) risico's in de uitvoeringsfase in principe (deels) voor rekening van de aannemer.
8. Aannemelijk is dat het ontbreken van een aannemingsovereenkomst (zie de conclusie in par. 3.3 op blz. 10) respectievelijk het ontbreken van een formele opdrachtbrief (zie conclusie 6) mede debet is geweest aan het ontstaan van de financiële tegenvallers voor de gemeente.

Reactie: Ook hier moeten we concluderen dat uw opmerkingen grotendeels terecht zijn. Wel willen wij u erop wijzen dat in de offerte waarmee wij akkoord zijn gegaan nadrukkelijk de UAV 1989 en de standaard bepalingen RAW van toepassing worden verklaard. In de UAV (Uniforme Administratieve Voorwaarden voor de uitvoering van werken en van technische installatiewerken) zijn de contractverhoudingen tussen opdrachtgever en aannemer gestandaardiseerd geregeld. Doordat tevens gebruik wordt gemaakt van de RAW bepalingen (Rationalisatie en Automatisering Grond-, Water- en Wegenbouw), zijn wij van mening dat hiermee financiële risico's zijn afgedekt. De RAW gaat uit van de gelijkwaardigheid van contractpartners. Opdrachtgever en aannemer hebben ieder een eigen verantwoordelijkheid.

Diverse meerkosten zijn ontstaan omdat na de uitwerking van het ontwerp en opdrachtverlening er ontwikkelingen in het centrum hebben plaatsgevonden die vooraf niet bekend waren en van invloed zijn geweest op de uitwerking van de verkeersroute. Een aannemingsovereenkomst had deze overschrijding voor het grootste deel naar onze mening niet kunnen voorkomen.

Bij het opstellen van de definitieve overschrijding ten behoeve van de voorjaarsnota 2020 was een post onvoorzien van € 50.000,00 opgenomen voor de afronding van het project. Toen was nog niet exact duidelijk wat de definitieve overschrijding zou worden omdat de definitieve afrekening nog niet had plaatsgevonden. Het project is inmiddels afgesloten en we kunnen deze, conform uw aanbevelingen, via de jaarrekening voorzien van een eindverantwoording.

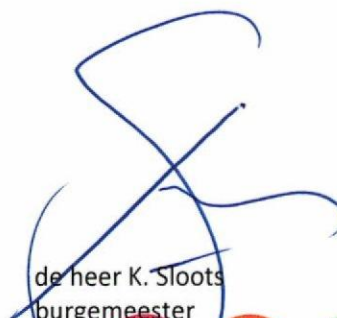
Aanbevelingen

De Rekenkamercommissie heeft een aantal aanbevelingen gedaan ten aanzien van de financiële eindverantwoording aan de raad en de uitbesteding van opdrachten. Op advies van de Rekenkamercommissie zullen wij via de jaarafrekening de raad voorzien van een financiële eindverantwoording van de 2 verkeersplannen in het centrum. De uitbesteding van (deel)projecten zullen wij in de toekomst beter baseren op een formele opdracht- c.q. gunningsbrief met daarin strikte bepalingen c.q. voorwaarden waaraan de opdrachtnemer moet voldoen

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders

de heer G.J. van der Zanden
secretaris

de heer K. Sloots
burgemeester

